

Nakrir av luttakarunum á samkomuni mikukvöldið. Fv. Diana í Puntabyrgi, Svenhild Haraldsen, Samly Reinert, Tór Oskar Jørgensen og dótturin, Sigrun Wardum og Jónur Simonsen. Mynd jan

Hækka lívsvirðið hjá menningartarnaðum

Endamálið er at hækka lívsvirðið hjá menningartarnaðum, og tað kann gerast á ymsan hátt, eitt nú við at fáa okkurt alternativ til verkstøðini. Eingin sigur vit skulu gera sum hini, men tíðin er komin til at bróta upp úr nýggjum heldur formaðurin í Javna

Mikukvöldið skipaði Javni fyrri samkomu í samkomuhøllini á Landssjúkrahúsinum. Hetta var í sambandi við, at 45 menningartarnað eru á Norðurlandskari legu í Føroyum.

Við á leguni er eisini norðmaðurin Tor Oskar Jørgensen, pedagogur.

A samkomuni helt hann áhugaverdan fyrilestur, har hann greiddi frá sínum arbeiði. Hann er leiðari á einum sambýli, har ung koma til upplæring, áðrenn tey flyta fyrri seg sjálvan.

Samkoman byrjaði tó við, at menningartarnað framfórdu leikin "Kópakonan", sum Jónur Poulsen hevur skrivað og lagt til rættis.

Leikurin varð sera væl leiktur og tey mongu, sum vóru við á samkomuni, høvdu eina sera hugnaliga løtu.

Eisini fyrilesturin hjá Tor Oskar Jørgensen var áhuga-verdur.

Eftir samkomuna tosaðu vit við formannin í Javna, Dianu í Puntabyrgi.

Hon var sera hugtakin av leikinum og helt eisini, at vit føroyingar hava nógv at læra av teimum royndum, sum norðmenn og serliga Tor Oskar Jørgensen hava gjørt.

Royndirnar í Noregi

Tað var í sambandi við, at Noreg fekk ta nýggju sosiallógávnuna, at nøkur

fólk gjørdur hugsanir til veruleika. – Ein teirra var Tor Oskar Jørgensen, sosialpedagogur.

Í Sandefjord starvast hesin maður fullur av hugskotum, sum hann saman við øðrum eisini setur í verk.

Men tað krevst av teimum at hava ein sunnan hugburð um tann menningartarnaða. Tann menningartarnaði er ein persónur, ið skal hjálpa og stuðlast, sum tann einstaki tórvir.

Diana í Puntabyrgi, formaður í Javna, sigur at

endamálið við reforminum í Noregi var at ongir serligir stovnar skuldu verða meira. Tey skuldu øll includerast í samfelagið. Endamálið var at hækka lívsvirðið hjá tí einstaka.

Hon vísir á, at hetta er sjálvandi lættari sagt enn gjørt. Sum oftast verður tað tann størri stovnurin, ið blívur til eitt minni, ósjónligari hús. Alt annað verður sum tað plagar.

Tor Oskar var ein teirra, ið hevði hug og tordi at royna og vísa á, at tað ber til

at gera tað, ið er annarleiðis, sigur Diana víðar.

»PROFF projektið – felags framtíð« bjóðar bú- og arbeiðsupplæring nær knýtt saman, og fyrri at menniskja ikki skal fáa upplæring í pettum, er sjálvandi eisini fríttíðin og faklig/skúlag upplæring við.

Í Danmark eru nøkur fá líknandi bú- og arbeiðskollektiv. Eisini eru føroyingar búsettir á hesum í Danmark.

Hvat við Føroyum, spyrja vit so. Onkrir føroyingar

hava havt hugsanir um alternativ til ta vanliga stovnsmentanina, sum enn ikki er veruleiki.

PROFF er ikki eitt blivandi stað hjá tí menningartarnaða; men eitt sambýli við upplæring til at fara í aðra íbúð ella heim. Flestu, ið koma har, eru menningartarnað við øðrum sálárligum trupulleikum, og verða her í ávíst áramál.

Arbeiðið er eisini nær knýtt at sambýlinum; og er annarleiðis enn tað vit kenna til menningartarnað. Búfólkini fara ikki á vard verkstøð. Fólk eru sett í starv við øðrum útbúgvingum enn just pedagogar. So sum til havaarbeiði er tað gartnari, ið leggur lag á. Á sumri er tað mest havaarbeiði fyrri eldri fólk, ið tey takast við. Um veturin skumpa tey kava, rudda kjallarar, mála møblar, tey hava keypt, og so selja aftur.

Vísast kann á, at hesi arbeiði og arbeiðspláss eru biligari fyrri samfelagið. Tað eru ongir útreiðslur at byggja stórar bygningar til stór verkstøð.

Diana í Puntabyrgi sigur, at tað sjálvandi ikki eru øll menningartarnað, ið hava hug til hetta ella umstøður. Hetta er til tey, ið eru betur fyrri. Harafturat skal ein stórir innsatsur gerast frá starvsfólkunum.

– Hvussu hevur hetta roynt hesi árin fyrri tann einstaka?

– Hann er mentur. Lívið fekk størri virði. Tað var jú tað høvudsendamálið var. Við øðrum orðum eigur starvsfólkid at finna út av, hvat arbeiði tann einstaki hevur áhuga fyrri, – og ikki bara plasera viðkomandi eitt stað og so siga: soleiðis gera vit.

Dreymurin hjá Tor Oskar Jørgensen, sosialpedagogi, var at seta nakað í verk saman við fólkum við sunnum hugburði til menningartarnað. Eina felags framtíð. Tað tykist at hava eynast hjá honum, heldur formaðurin í Javna.

Diana vísir á, at í Føroyum hava vit mangan tosað um at fáa okkurt alternativ til verkstøðini.

– Vit vita, at tað krevur fyrst eitt kolosalt mót, ágrýtni og uppbakning frá øðrum, sum eisini trúgva uppá at nakað kann gerast annarleiðis.

Ongin sigur heldur, at vit skulu gera sum hini, men persónliga haldi eg, at tíðin er komin, at vit fara at bróta upp úr nýggjum, bæði tá vit hugsa um sambýli, arbeiði, skúlar og um fríttíðina. Starvsfólkini eiga vit eisini til tað, sigur formaðurin í Javna við Sosialinum.

Jan

Ung fólk hittast fyrri at læra um land og mentan okkara

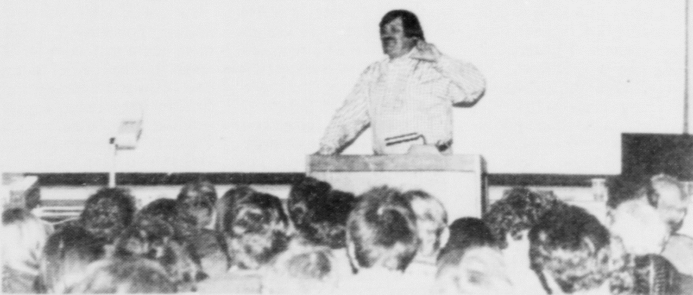
I hesum døgum frá 4.–11. juli skipar ferðavinnuvevndin í Útnorðri, Vestnorden Tourist Board, fyrri eini umhvørvisverkætlan í Føroyum. Tey luttakandi eru ung ímillum 20 og 25 ár, ið koma úr Grønlandi, Íslandi og Føroyum. Tilsamans 15 fólk eru við í tiltakinum. Teytín fyrri at luttaka er, at tey eru lesandi (tá verða undantøk gjørd) innan søgu, geologi, ferðavinnu ella annað, sum er viðkomandi fyrri eina umhvørvisverkætlan. Ferðarad Føroya hevur saman við Føroya Forngrípafelag og Norðoya Fornminnasavni staðið fyrri fyrirreikingunum. Vestnorden Tourist Board fíggar tiltakið.

Endamálið við hesi umhvørvisverkætlan er, at ungfólk úr teimum trimum londunum í Útnorðri skulu koma saman fyrri at varðveita forminnir hjá hvørjum øðrum, læra umhvørvið og mentanina hjá hvørjum øðrum betur at kenna og sum heild at kenna londini í Útnorðri.

Luttakararnir úr Grønlandi og Íslandi komu til Føroya týsdagin. Tiltakið byrjaði við Føroyakvöldi í Norðurlandahúsinum, har tey fingi høvi at royna føroyskan fiskamat og sigga eitt sindur av føroyskari mentan, so sum heima-virkisframsýning, ljósmyndarøð, sangkór, leik og føroyskan dans. Mikudagin 5. juli fóru tey út í Koltur,

har tey, saman við fólkum frá Føroya Forngrípafelag, hava umvælt úthúsin og umhvørvið við t.d. at reinsa tún, borið grót, rivið ein hjall niður o.a. Fríggjadagin 7. juli fóru tey til Klaksvíkar, har tey, saman við Norðoya Fornminnasavni, umvæla sornhús, bygðagøtur o.a. Tveir teir síðstu dagarinn fáa tey høvi at sigga eitt sindur av Føroyum sum ferðamannaland.

Umhvørvisverkætlanin varð fyrri fyrstu ferð hildin í Íslandi í fjór. Næsta ár verður tiltakið í Grønlandi. Vestnorden Tourist Board er ferðavinnuvevndin í Útnorðursamstarvinum. Henda nevnd varð stovnað í 1985 við tí fyrri eyga, at menna ferðavinnuna í Grønlandi, Íslandi og Føroyum. Skipað verður fyrri ymskum felags marknaðartiltekum. Í september í ár verður 10. ferðavinnuslústevnan Vestnorden Travel Mart hildin í Føroyum.

Tór Oskar Jørgensen helt sera áhugaverdan fyrilestur um royndir sínar við menningartarnaðum í Noregi. mynd jan

